

DECIZIE

25 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Galea Rîțoi și Maria Rîțoi,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Adrian Negară
împotriva lui Galea Rîțoi, Mariei Rîțoi și Constanței Negară cu privire la împărțirea
bunurilor imobile prin vânzarea la licitație cu distribuirea prețului conform cotelor-
părți deținute de către coproprietari, încetarea existenței bunului imobil și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din data de 08 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a restituit apelul declarat de către Galea Rîțoi și Maria Rîțoi din motivul neîndeplinirii
indicațiilor instanței de apel,

constată:

La 23 noiembrie 2015 Adrian Negară s-a adresat cu cerere de chemare în judecată,
concretizată ulterior, împotriva lui Galea Rîțoi, Mariei Rîțoi și Constanței Negară, prin
care a solicitat împărțirea bunurilor imobile cu numerele cadastrale xxxxx, situate în
mun. Chișinău, com. xxxxx, str. xxxxx, prin vânzarea la licitație cu distribuirea prețului
conform cotelor- părți deținute și anume lui Adrian Negară – 1/3 cotă parte, lui Galea
Rîțoi și Mariei Rîțoi – 1/2 cotă parte, Constanței Negară – 1/6 cotă parte și dispunerea
încetării existenței bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx situat în mun. Chișinău,
com. xxxxx, str. xxxxx cu radierea din Registrul bunurilor imobile a tuturor drepturilor
asupra acestui bun imobil și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d.3-5 217-219,
vol.I)

Prin hotărârea din data de 21 decembrie 2016 a Judecătoriei Ciocana, mun.
Chișinău s-a respins cererea de chemare în judecată. (f.d. 113,125-126, vol.I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 26 septembrie 2017 a admis
apelul declarat de către Adrian Negară, a casat hotărârea din data de 21 decembrie 2016
a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima
instanță, în alt complet de judecată. (f.d. 163, 164-166, vol.I)

Prin hotărârea din data de 12 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru
s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Adrian Negară, s-a dispus
împărțirea bunurilor imobile cu numerele cadastrale xxxxx, amplasate în mun.
Chișinău, com. xxxxx, str. xxxxx, prin vânzarea la licitație publică și distribuirea între

coproprietari a prețului obținut proporțional cotelor- părți deținute după cum urmează lui Adrian Negară – 1/3 cotă parte, lui Galea Rîțoi și Mariei Rîțoi – 1/2 cotă parte, Constanței Negară – 1/6 cotă parte. S-a constatat încetarea existenței bunului imobil înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu numărul cadastral xxxxx. S-a încasat în mod solidar de la Galea Rîțoi, Maria Rîțoi și Constanța Negară în beneficiul lui Adrian Negară suma de 10 368,42 lei cu titlu de taxă de stat. (f. d 241, 246-252, vol. I)

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 18 martie 2019 Galea Rîțoi și Maria Rîțoi au depus cerere de apel nemotivată, prin care au solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 245, vol. I)

Prin încheierea din data de 04 iunie 2019 Curtea de Apel Chișinău nu a dat curs cererii de apel depuse de către Galea Rîțoi și Maria Rîțoi, acordându-le termen până la 04 iulie 2019, ora 16.00 pentru a prezenta apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în mărime de 7 776 lei. Totodată, a explicat consecințele neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel. (f.d. 4-6, vol. II)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 08 iulie 2019 a restituit cererea de apel depusă de către Galea Rîțoi și Maria Rîțoi pe motivul neexecutării indicațiilor instanței de apel și anume nedepunerea în termenul stabilit, prin încheierea din data de 04 iunie 2019 a apelului motivat și dovada achitării taxei de stat. (f.d. 10-12 , vol. II)

Împotriva încheierii instanței de apel, la data de 19 iulie 2019 a depus recurs Galea Rîțoi și Maria Rîțoi, prin care au solicitat casarea încheierii cu remiterea cauzei la examinare în instanța de apel în alt complet de judecată. (f.d. 16-17, vol.II)

În motivarea recursului Galea Rîțoi și Maria Rîțoi au indicat că nu le-a fost comunicată încheierea instanței de apel din data de 04 iunie 2019, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, ori nu a fost expediată la domiciliu, în mun. Chișinău, com. xxxxx, str. xxxxx. Mai mult, nici la adresa indicată în cererea de apel nu a parvenit încheierea instanței de apel din data de 04 iunie 2019. Astfel, recurenții susțin că despre faptul că nu s-a dat curs cererii de apel au aflat doar când au recepționat încheierea prin care s-a restituit apelul.

În susținerea solicitării de anulare a încheierii instanței de apel, recurenții au mai indicat că la adoptarea acesteia a participat judecătorul Iurii Cotruță, care s-a expus anterior pe cauza dată prin decizia din data de 26 septembrie 2017.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 08 iulie 2019, a publicat-o pe portalul național al instanțelor de judecată la data de 08 iulie 2019.

Recursul declarat de către Galea Rîțoi și Maria Rîțoi la data de 19 iulie 2019 este depus în termen.

Conform art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din data de 08 iulie 2019, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la 18 martie 2019 Galea Rîțoi și Maria Rîțoi au depus apel nemotivat împotriva hotărârii din data de 12 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, rezervându-și dreptul de a prezenta apelul motivat după ce vor lua cunoștință cu hotărârea motivată. (f.d. 245, vol.I)

Confirm art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din data de 04 iunie 2019 Curtea de Apel Chișinău nu a dat curs cererii de apel depuse de către Galea Rîțoi și Maria Rîțoi, acordându-le termen până la 04 iulie 2019, ora 16.00 pentru a prezenta apelul motivat și dovada achitării taxei de stat. (f.d. 5-6, vol. II)

Aici, este de menționat faptul că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea- credință de drepturile lor procedurale.

Neexecutarea dispozițiilor judecătorești determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative. Astfel, Curtea de Apel Chișinău la 08 iulie 2019 în temeiul art.369, alin. (1), lit. a) din Codul de procedură civilă a restituit cererea de apel depusă de către Galea Rîțoi și Maria Rîțoi pe motivul neexecutării indicațiilor instanței de apel și anume nedepunerea în termenul stabilit prin încheierea din data de 04 iunie 2019 a apelului motivat și dovada achitării taxei de stat. (f.d.10-12, vol. II)

Recurenții au criticat încheierea instanței de apel, indicând că nu s-au conformat indicațiilor instanței de apel pe motivul nerecepționării încheierii din data de 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Din materialele cauzei rezultă că Galea Rîțoi și Maria Rîțoi au recepționat la adresa indicată în cererea de apel încheierea instanței de apel, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, la data de 11 iunie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție DS2035457736AS. (f.d. 8, vol.II)

În conformitate cu art.100, alin. (1) din Codul de procedură civilă cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Din materialele dosarului rezultă că încheierea din data de 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la adresa indicată de către apelanți în cererea de apel. Argumentul recurenților precum că instanța de apel nu a expediat încheierea din data de 04 iunie 2019 la adresa unde domiciliază Galea Rîțoi și Maria Rîțoi este declarativ,

ori prin prisma art. 107, alin. (1) din Codul de procedură civilă dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței noua adresă.

Apelanții nu au comunicat instanței de apel o altă adresa de corespondență, decât cea indicată în cererea de apel, astfel încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost expediată la ultima adresă indicată de către Galea Rîțoi și Maria Rîțoi și care a fost recepționată la data de 11 iunie 2019. (f.d. 8, vol. II)

În urma celor constatate este cert că Galea Rîțoi și Maria Rîțoi, cunoscând de încheierea instanței de apel din data de 04 iunie 2019, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, nu au înlăturat neajunsurile și nu au prezentat în termenul indicat apelul motivat și dovada achitării taxei de stat.

Mai mult, instanța de recurs reține că încheierea instanței de apel, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost publicată pe portalul național al instanțelor de judecată la 04 iunie 2019. Conform pct. 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea nr. 658/30 din 10 octombrie 2017 a Consiliului Superior al Magistraturii, hotărârile judecătorești sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată, în regim real.

Prin urmare, apelanții au avut posibilitatea reală de a face cunoștință cu încheierea instanței de apel din 04 iunie 2019, accesând portalul național al instanțelor de judecată și a depune apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în termenul acordat de instanța de apel.

Mai mult ca atât, apelanții și-au rezervat dreptul de a prezenta argumentele de fapt și de drept după ce vor face cunoștință cu hotărârea motivată a instanței de fond, care a fost publicată pe portalul național al instanțelor de judecată la data de 28 mai 2019, însă nu au realizat dreptul rezervat prin apelul nemotivat și nu au depus apelul motivat și dovada achitării taxei de stat.

Instanța de recurs atenționează că nedepunerea de către partea în proces a diligențelor necesare pentru înlăturarea în termen a neajunsurilor nu poate constitui o circumstanță favorabilă recurenților în anularea încheierii contestate, cât timp nu au indicat ce i-a împiedicat în termenul acordat să înlătore neajunsurile cererii de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa faptul că recurenții, cunoscând despre încheierea instanței de apel din data de 04 iunie 2019, prin care nu s-a dat curs apelului și li s-a acordat termen pentru prezentarea apelului motivat și dovada achitării taxei de stat nu au luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță, în speță îndeplinirea la timp a actului de dispoziție al instanței de apel, care le-a acordat termen rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor apelului.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Dispoziții similare sunt prevăzute și în art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă potrivit cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor, despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, este cert că neprezentând apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în termenul acordat de instanța de apel, Galea Rîțoi și Maria Rîțoi au demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

În susținerea pretenției cu privire la anularea încheierii instanței de apel din data de 08 iulie 2019 recurenții au mai invocat că aceasta a fost emisă de un complet de judecată cu încălcarea prevederilor art. 50, alin. (1), lit. d) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 50, alin. (1), lit. d) al Codului de procedură civilă judecătorul este obligat să se abțină de la judecarea cauzei dacă și-a expus opinia asupra cauzei care se judecă.

Aici, Colegiul menționează că deși judecătorul Iurie Cotruță a participat anterior la examinarea în ordine de apel a prezentei cauze civile cu remiterea acesteia la rejudecate, nu constituie o incompatibilitate la emiterea încheierii contestate, ori în speță s-a verificat respectarea de către apelanți a normelor de drept procedural la depunerea apelului împotriva altei hotărâri, neexaminându-se fondul apelului.

Pentru a asigura deplina obiectivitate în înfăptuirea actului de justiție și a proteja drepturile părților, legiuitorul a prevăzut în mod expres cazurile în care magistratul, datorită unor împrejurări de natură personală, nu poate participa la judecarea sau instrumentarea unui dosar precum și formele procesuale de rezolvare a unei astfel de situații.

Prin urmare, la emiterea încheierii din data de 08 iulie 2019 nu au fost încălcate prevederile art. 49-50 din Codul de procedură civilă, judecătorul Iurie Cotruță nefiind în incompatibilitate de a participa la emiterea încheierii.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurenți sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Galea Rîțoi și Maria Rîțoi.
Se menține încheierea din data de 08 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas